

Anonymiserad version

Översättning

C-440/23 - 1

Mål C-440/23

Begäran om förhandsavgörande

Dag för ingivande:

14 juli 2023

Hänskjutande domstol:

Prim'Awla tal-Qorti Ċivili (Malta)

Dag för hänskjutandebeslutet:

11 juli 2023

Sökande:

FB

Svarande:

European Lotto and Betting Ltd

Deutsche Lotto Und Sportwetten Limited

CIVIL COURT, FIRST HALL

COURTS OF JUSTICE, MALTA

[utelämnas]

Beslut om hänskjutande till [utelämnas] Europeiska unionens domstol enligt artikel 267 [FEUF] [utelämnas] i mål [utelämnas]:

[utelämnas]:

FB [utelämnas]

mot

European Lotto and Betting Ltd

[utelämnas]

och

Deutsche Lotto Und Sportwetten Limited

[utelämnas]

Parter

Parter i detta mål är FB (kärande) [utelämnas] och

European Lotto and Betting Ltd [utelämnas] och Deutsche Lotto Und Sportwetten Ltd [utelämnas] (svarande).

Saken i det nationella målet

- 1 Parterna tvistar om återbetalning av förlorade insatser. Käranden yrkar betalning av ersättning för n förluster på grund av överlåtna rättigheter som uppkom vid spel på spelautomater online och vid spel på (sekundära) lotterier.
- 2 Enligt tysk rätt ([utelämnas] (§ 4.1 och 4.4 GlüStV) krävs tillstånd för anordnandet av hasardspel i Tyskland. Anordnande av spel utan ett tyskt tillstånd är förbjudet. Bestämmelserna i den version som var gällande den aktuella tiden hade följande lydelse:

”§ 4.1: Offentliga hasardspel får endast anordnas eller förmedlas med tillstånd av den behöriga myndigheten i respektive delstat. Anordnandet av hasardspel utan sådant tillstånd (spel utan tillstånd) och deltagande i betalningar i samband med spel utan tillstånd är förbjudet.

Punkt 4: Anordnandet av offentliga hasardspel på internet är förbjudet.

Punkt 5: Med undantag från punkt 4 får delstaterna i syfte att nå de mål som anges i § 1 tillåta egen distribution och förmedling av lotterier samt anordnande och förmedling av sportvadslagning på internet ...”

- 3 [utelämnas] § 134 i den tyska civillagen [BGB] har följande lydelse:

”En rättshandling som strider mot ett lagstadgat förbud är ogiltig om inte lagen föreskriver annat.”

- 4 [utelämnas] § 812 BGB har följande lydelse:

2

”Den som på grund av någon annans prestation mottar något utan rättslig grund, eller på annat sätt på dennes bekostnad, är skyldig att återbära detta till honom.”

- 5 Svaranden tillhandahåller spelautomater online samt lotteritjänster enligt en licens som utfärdats av Maltese Gaming Authority (MGA). Svaranden tillhandahåller lotterier till kunder online på samma sätt som statliga aktörer. Kunden kan satsa på utgången av en nummerdragning. Svaranden anordnar emellertid inte sina egna nummerdragningar utan gör det möjligt för kunderna att spela på utgången av nummerdragningar i lotterier anordnade av andra aktörer. Denna tjänst är känd i Tyskland som ett ”[utelämnas] sekundärt lotteri [utelämnas]”. Spelarnas upplevelse är således densamma.
- 6 Käranden påstår att svaranden har tillhandahållit överlåtaren sina tjänster [utelämnas] olagligt [utelämnas] då denne inte även hade ett tyskt [utelämnas] tillstånd. Enligt honom föranleder överträdelsen av det tyska förbudet att anordna hasardspel utan ett tyskt tillstånd att avtalen är ogiltiga enligt [utelämnas] § 134 BGB. Svaranden är därför skyldig att återbära samtliga förlorade insatser enligt [utelämnas] § 812 BGB (obehörig vinst).
- 7 Svaranden har uppfattningen att [utelämnas] denne saknar rättslig möjlighet att erhålla ett tyskt tillstånd för spelautomater online samt för (sekundära) lotterier i strid med dennes rätt till fri rörlighet för tjänster. Domstolen kan därför inte lägga den bristande uppfyllelsen av den administrativa formaliteten [utelämnas] avseende tillstånd [utelämnas] till grund för ett avgörande till dennes nackdel. [utelämnas]. Svarandens tjänst var inte [utelämnas] olaglig [utelämnas] i Tyskland. Förbudet mot anordnande av spelautomater online och (sekundära) lotterier online utan ett tyskt tillstånd kan inte tillämpas. Svaranden har hävdad att överlåtarens agerande är rättighetsmissbruk och har skett i ond tro. Svaranden anser att ett sådant [utelämnas] krav [från en spelare] på ersättning för förluster mot en aktör med licens från Malta med nödvändighet utgör rättighetsmissbruk och ond tro från [utelämnas] spelarens sida. Käranden har en annan uppfattning på denna punkt och åberopar praxis från samtliga tyska regionala överdomstolar som [hittills] inte har godtagit detta argument i något av de [fall rörande] krav från spelare [utelämnas].
- 8 Tysk rätt är tillämplig på avtalsförhållandet mellan parterna. Enligt [utelämnas] § 812 [utelämnas] BGB [utelämnas] är det möjligt att återkräva det som en annan part har erhållit utan rättslig grund genom en prestation eller på annat sätt. Enligt tysk rätt är anordnandet av hasardspel förbjudet utan tyskt tillstånd. Enligt tysk rättspraxis är bestämmelserna i § 4.1 och § 4.4 GlüStV lagar om förbud i den mening som avses i § 134 BGB. De enskilda spelavtalens ogiltighet leder därför till skyldigheten att [åter]betala [utelämnas] förlorade insatser.
- 9 Det är emellertid tveksamt huruvida friheten att tillhandahålla tjänster och förbudet mot rättighetsmissbruk som erkänns av EU-domstolen utgör [hinder för]

[utelämnas] ett krav [avseende] [utelämnas] obehörig vinst i ett fall med de nämnda särskilda omständigheterna.

- 10 Åtskillnad ska göras mellan (”virtuella”) spelautomater online och (sekundära) lotterier online. Området för virtuella spelautomater och området för lotterier reglerades på olika sätt under den relevanta perioden.

I. Beträffande förluster på spelautomater online

- 11 På området för spelautomater online och alla andra kasinospel online (roulett, blackjack, online poker etcetera) krävdes ett tyskt tillstånd som emellertid inte var möjligt att erhålla. Privata och statliga aktörer kunde emellertid erhålla tillstånd på markbaserad nivå praktiskt taget som de önskade för denna typ av spel. I Tyskland finns spelautomater överallt, både i spelhallar och i restauranger samt i talrika kasinon.¹ Alltsedan 2012 har lotterier och sportvadslagning varit tillåtna online.
- 12 Delstaterna kom i slutet av 2019 överens på verkställande nivå om att ändra det statsfördraget om hasardspel och att upphäva det totala förbudet mot alla kasinospel online. EU-kommissionen underrättades om utkastet till ett ändrat statsfördrag i maj 2020. Det anger i [utelämnas] [§] 4 punkt 4:

[utelämnas] *Ett tillstånd till offentliga hasardspel på internet får endast beviljas för egen distribution och förmedling av lotterier, anordnande, förmedling och egen distribution av sportvadslagning och hästvadslagning samt anordnande och egen distribution av kasinospel online, spel på virtuella spelautomater och online poker.* [utelämnas]

- 13 Meddelandet till kommissionen innehåller följande förklaring:

[utelämnas] *De tyska delstaterna har kommit överens om bilagda utkast till statsfördrag om hasardspel 2021 som en fortsatt reglering för perioden från den 1 juli 2021. Utkastet innehåller en ytterligare utveckling av spelregleringen i Tyskland varigenom de tidigare målen för det statsfördraget om hasardspel (§ 1) behålls **oförändrade** och på samma gång **görs det möjligt för privata aktörer att på strikta villkor erbjuda vissa ytterligare spel online, som tidigare var förbjudna i Tyskland**, i syfte att ge spelarna ett lagligt, säkert alternativ till spel som erbjuds på den svarta marknaden... Det statliga monopolet avseende lotterier (§ 10) ... behålls i huvudsak.* [utelämnas]

- 14 Den 8 september 2020 meddelade ledarna för stats- och senatskanslierna ett beslut om hasardspel under övergångsperioden till den 1 juli 2021. Beslutet rör hur tillhandahållare av sådant spel utan tillstånd ska behandlas som var generellt förbjudet vid denna tid men som kan få tillstånd från den 1 juli 2021. Det anger:

¹ <https://www.spielbanken.com/deutschland/>

[utelämnas] *Fram till den 30 juni 2021 kommer kontroll avseende tillhandahållande av spel utan tillstånd inriktas på de aktörer som också kan förutses vilja undgå möjlig framtida reglering. [...] Delstaterna kommer att vidta åtgärder mot dessa aktörer som tillhandahåller spel utan tillstånd.* [utelämnas]

- 15 På denna grund utfärdade de högsta tillsynsmyndigheterna för hasardspel i delstaterna så kallade gemensamma riktlinjer om erbjudande av spel på spelautomater online och poker online utan krav på att inneha (även) tyskt tillstånd. [utelämnas] Dessa anger följande:

[utelämnas] *Med hänsyn till den rättsliga situationen, som förväntas förändras den 1 juli 2021, är erbjudande om spel på virtuella spelautomater och poker online som för närvarande inte kan erhålla tillstånd, det vill säga egen distribution och anordnande, i allmänhet bland de omständigheter som inte kommer att bli föremål för kontroll av upprätthållande av spellagstiftningen om de uppfyller följande krav som godkänts av delstaterna som tekniskt genomförbara.* [utelämnas]

- 16 En förteckning av kraven följde därpå. Därefter vidtog de tyska delstaterna inte några åtgärder mot tillhandahållare av spel på spelautomater online på grund av avsaknad av tyskt tillstånd.
- 17 Svaranden har påstått att det tidigare totala förbudet mot kasinospel online inte kunde motiveras av de mål som anges i statsfördraget i § 1 (”[utelämnas] Mål [utelämnas]). Förbudet kan inte vara motiverat då delstaterna, således de som svarade för reglering av spel, inte själva anser att det tidigare totala förbudet var absolut nödvändigt. Genom att underrätta kommissionen om utkastet till ett ändrat statsfördrag hade delstaterna som var ansvariga för regleringen av spel gjort klart att målen för statsfördraget kunde förverkligas med ett mildare ingrepp bestående i ett system med officiellt tillstånd på förhand. Eftersom målen för statsfördraget förblev oförändrade vid övergången från ett totalt förbud till ett system med tillstånd visar borttagandet av det totala förbudet att det inte kan ha varit absolut nödvändigt för förverkligandet av målen för GlüStV ens innan ändringen i den rättsliga situationen trädde i kraft den 1 juli 2021.
- 18 Svaranden har vidare gjort gällande att ett totalt förbud mot kasinospel online inte kan anses vara lämpligt i den mening som avses i EU-domstolens krav på motivering för att nå målen för statsfördraget. Detta beror på att målet för statsfördraget inte är ett totalt förbud för kasinospel utan styrning av den ”naturliga spelinstinkten” hos befolkningen till ordnade och övervakade kanaler. Om det emellertid enligt tysk rätt inte [utelämnas] finns ordnade och övervakade [utelämnas] kanaler för en given efterfrågan på kasinospel online (den så kallade *naturliga spelinstinkten* i den mening som avses i § 1 GlüStV), är det totala förbudet obestridligen olämpligt för att förverkliga målen för statsfördraget.

- 19 Svaranden har påstått att motiveringen för det tidigare totala förbudet mot spelautomater online grundat på målen för statsfördraget också motsägs av tillkännagivandet av de delstater som var ansvariga för reglering av spel i september 2020 [utelämnas] av *cirkulärbeslut* [utelämnas] och [utelämnas] *gemensamma riktlinjer* [utelämnas]. Med dessa tillkännagivanden hade delstaterna också förklarat att det enligt deras uppfattning inte föreligger något tvingande krav av allmänintresse som motiverar en inskränkning i friheten att tillhandahålla tjänster grundat på avsaknad av tyskt tillstånd.
- 20 Svaranden har också påstått att kravet på återbetalning av förlorade insatser grundat på obehörig vinst inte kan vara en motiverad inskränkning av friheten att tillhandahålla tjänster då kändans och överlåtarens (det vill säga den ursprungliga spelaren) agerande är rättstridigt. Överlåtaren [utelämnas] efterfrågade och erhöll ett oklanderligt hasardspel från en licensierad och officiellt övervakad aktör. Det maltesiska systemet skyddar spelaren mot bedrägliga upplägg. En ytterligare tysk licens skulle inte medföra någon fördel för spelaren. I synnerhet var spelarens konto föremål för tillhandahållarens förvaltning. Dessutom föreligger enligt maltesisk rätt en rätt till omedelbar utbetalning av inestående medel och Malta har ett fungerande domstolsväsende.
- 21 Kändanden delar svarandens uppfattning åtminstone såtillvida att ett avgörande av EU-domstolen av de ställda frågorna krävs för att nå rättslig säkerhet och klarhet beträffande hans affärsmodell.
- 22 Kändanden har emellertid också åberopat tysk domstolspraxis. I många mål rörande spel skulle praktiskt taget alla tyska domstolar betrakta en total omöjlighet att beviljas en tysk licens för spelautomater online som ett motiverat ingrepp i friheten att tillhandahålla tjänster för aktörer som redan har beviljats tillstånd av och övervakas av myndigheterna i deras hemviststat i EU.
- 23 Från den hänskjutande domstolens utgångspunkt kan inte svarandens argument utan vidare avfärdas. Den rätta tolkningen av unionsrätten i ett fall med förevarande särskilda omständigheter är emellertid inte så uppenbar att domstolen kan döma endast på grundval av EU-domstolens praxis.

II. **Beträffande den del som rör lotterier online gäller följande:**

- 24 Under den relevanta perioden kunde tillstånd för lotterier online (§ 4.5 GlüStV) erhållas. Svaranden i egenskap av privat aktör saknade emellertid möjlighet att erhålla ett sådant tillstånd för anordnande av lotterier online. Enligt tysk rätt var beviljande av tillstånd för lotterier begränsat till statligt kontrollerade aktörer (§10 punkt 2 och 6 GlüStV).
- 25 Avsaknaden av möjlighet för privata aktörer att erhålla tillstånd för lotterier har varit föremål för häftiga tvister mellan statliga myndigheter och privata konkurrenter vid de tyska domstolarna under många år. Medan privata tillhandahållare av lotterier hävdar att det statliga förbehållet av lotterier inte motiveras av tvingande krav i form av målen för statsfördraget framhåller de

statliga aktörerna att det statliga monopolet för lotterier måste behållas till skydd för spelarna.

- 26 Förvaltningsdomstolen i München har emellertid i ett beslut 2017 förklarat att det statliga lotterimonopolet enligt § 10.2 och 6 GlüStV kan åsidosätta friheten att tillhandahålla tjänster och inte motiveras av tvingande hänsyn till allmänintresset.²
- 27 Ett sakkunnigutlåtande som ifrågasätter motiveringen för lotterimonopolet när det gäller tillstånd för kasinospel online som tillkännagavs av delstaterna våren 2020 är dessutom allmänt tillgängligt³. Sakkunnigutlåtandet hade begärts av myndigheterna. Det ifrågasatte huruvida argumenten avseende bedrägeri och manipulering fortfarande skulle vara tillräckliga för att motivera ett statligt lotterimonopol.
- 28 [utelämnas]
- 29 Såvitt [utelämnas] [den hänskjutande domstolen] kan förstå har sedan 2017 alla tyska domstolar lämnat frågan öppen huruvida det statliga förbehållet (lotterimonopolet) är motiverat i mål om lagenligheten hos sekundära lotterier som bedrivs av svaranden eller andra aktörer. Alltsedan 2017 har alla domstolar grundat sin argumentation på förhållandet att svaranden inte anordnar lotterier i den mening som avses i statsfördragets definition utan att spelet avser utgången av andra lotterier. Det har aldrig ansetts att detta spel har tillstånd och övervakas i en annan medlemsstat. Tyska domstolar hävdar att det skulle vara motiverat av målen för statsfördraget att utestänga vadslagning på utgången av statliga lotterier från möjligheten att erhålla tillstånd.
- 30 Ett exempel på detta resonemang citeras från en dom [utelämnas] från OLG Koblenz från 2019.⁴

[utelämnas] (108) *De sekundära lotterier som bedrivs av den första svaranden är inte heller ett lotteri i den mening som avses i § 3.3 GlüStV utan ett vad i den mening som avses i § 1 tredje meningen GlüStV. Följaktligen är inte det hasardspel som erbjuds av svaranden föremål för lotterimonopolet enligt § 10. 6 GlüStV, varför frågan om denna bestämmelses lagenlighet enligt unionsrätten inte behöver avgöras i förevarande mål.*

... Det finns inget skäl för hänskjutande till Europeiska unionens domstol enligt artikel 267 FEUF. Detta beror på att den fråga som käranden vill hänskjuta saknar betydelse för avgörandet. I förevarande mål är internetförbudet enligt § 4.4 GlüStV avgörande.

² <https://www.isa-guide.de/isa-law/articles/170610.html>

³ https://cdn.businessinsider.de/wp-content/uploads/2020/01/191107_Kurzgutachten-Ruttig.pdf

⁴ <https://landesrecht.rlp.de/bsrp/document/JURE190009319>

Lotterimonopolet som föreskrivs i statsfördraget om hasardspel har ingen betydelse. Det sekundära lotteri som erbjuds av den första svaranden påverkas inte av lotterimonopolet som föreskrivs i statsfördraget om hasardspel. Som redan nämnts ska inte ett sekundärt lotteri betecknas som ett lotteri utan som vadslagning. Statligt monopol föreligger inte för denna form av spel som anordnas på internet. ... [utelämnas]

- 31 I ett mål som svaranden fört till Förvaltningsöverdomstolen i delstaten Saarland⁵ lämnade domstolen också frågan öppen huruvida det statliga förbehållet för lotterier är motiverat enligt unionsrätten och uttalade följande principiella slutsats:

[utelämnas] Vadslagning om utgången av lotterier, så kallade sekundära lotterier, omfattas inte av lotteribegreppet i § 3.3 första meningen GlüStV [utelämnas].

- 32 Därefter prövar domstolen endast huruvida utestängande av privata aktörer från tillstånd att anordna (sekundära) lotterier online enligt § 4.4 GlüStV är motiverat. Förvaltningsöverdomstolen bekräftar detta med följande överväganden:

”[utelämnas] Föremålet för förbudet i § 4.4 GlüStV är inte sekundära lotterier som sådana utan anordnande och förmedling av hasardspel av alla slag på internet. Förhållandet att detta förbud öppnades upp genom punkt 5 i denna bestämmelse beträffande sportvadslagning på strikta villkor under en experimentperiod leder inte, som Högsta förvaltningsdomstolen övertygande har förklarat, till att hela spelmarknaden blir osammanhängande redan på grund av förbehållet om en experimentperiod. Det är emellertid riktigt att det är allmänt känt att den specifika riskpotentialen beträffande lotterier ska bedömas vara lägre än riskpotentialen för exempelvis spelautomater eller hästvadslagning för vilka beviljande av ett tillstånd i princip är möjligt enligt den rättsliga situationen, varvid med avseende på hästvadslagning det ska tilläggas att enligt § 27.2 andra meningen GlüStV även anordnande och förmedling på internet kan tillåtas. Kärandens uppfattning på denna grund beaktar inte bakgrunden till den nya regleringen i § 4.5 GlüStV. ... [utelämnas]”

- 33 Den hänskjutande domstolen hyser tvivel huruvida denna tolkning av unionsrätten och denna domstolspraxis kan utgöra en motiverad inskränkning i friheten att tillhandahålla tjänster. Det är svårt att förstå varför det när det gäller en tjänst som är identisk för konsumenten ska göras åtskillnad mellan ett spel hos en statlig aktör på utgången av ett lotteri som anordnas av staten och ett spel hos en privat anordnare som är föremål för reglering i en annan medlemsstat på utgången av samma statliga lotteri.

⁵ <https://recht.saarland.de/bssl/document/MWRE190001485>

- 34 Det sekundära lotteriet med tillstånd på Malta regleras i samma regelverk som vadslagning och lyder därför under en betydligt striktare reglering än de underliggande lotterierna i Tyskland som betraktas som mindre farliga spelprodukter i det statliga spelfördraget.
- 35 I vart fall är det tveksamt huruvida denna skillnad kan användas för att motivera förhållandet att inget tyskt tillstånd kan erhållas av privata (sekundära) lotterier genom hänvisning till de mål som anges i det statliga fördraget i § 1 GlüStV. Om det enligt unionsrätten är konsumentens perspektiv som är utgångspunkten förefaller det vara svårt att förena rätten till fri rörlighet för tjänster med att behandla samma tjänst olika. Detta gäller i ännu högre grad då kasinospel online, som förmodligen är mer beroendeframkallande, inte längre ska vara föremål för ett totalt förbud enligt de delstater som är ansvariga för reglering av spel för att nå målen för statsfördraget.
- 36 [utelämnas]
- 37 [utelämnas]

Frågor

- 1.) *Ska artikel 56 FEUF tolkas på det sättet att åsidosättande av friheten att tillhandahålla tjänster genom ett generellt förbud mot spelautomater online i konsumentens medlemsstat (destinationsstaten) gentemot kasinoooperatörer online, som har tillstånd och är föremål för reglering i deras hemstat (Malta), inte kan motiveras på grund av tvingande hänsyn till allmänintresset*
- *om destinationsstaten samtidigt tillåter liknande, allstädes närvarande markbaserat spel på spelautomater med tillstånd i spelhallar och restauranger för privata operatörer, mer intensivt spel i markbaserade kasinon, licensierad nationell lotteriverksamhet genom statliga lotterier hos mer än 20 000 ombud som vänder sig till allmänheten, och*
  - *tillåter licensierad spelverksamhet online för privata tillhandahållare av sportvadslagning och hästvadslagningsverksamhet och privata lotterimäklare online som säljer produkter från statsägda lotterier och andra licensierade lotterier,*
- medan samma medlemsstat i strid med [utelämnas] EU-domstolens dom i målet Deutsche Parkinson (C-148/15, punkt 35), Markus Stoß (C-316/07) och Lindman (C-42/02) synbarligen inte tillhandahöll vetenskaplig bevisning som visar att det föreligger specifika faror i dessa spel som betydligt bidrar till att*

nå de mål som eftersträvas genom dess reglering, i synnerhet förebyggande av spelproblem och

att det med hänsyn till dessa faror kan anses att en inskränkning av förbudet till att endast avse spelautomater online –och inte alla de spelerbjudanden som tillåts för spelautomater online och markbaserade spelautomater – kan anses lämplig, absolut nödvändig och proportionerlig för att nå de reglerade målen?

- 2.) *Ska artikel 56 FEUF tolkas på det sättet att den utgör hinder för tillämpning av ett totalt förbud mot kasinospel online som finns i § 4.1 och 4.4 i det tyska statsfördraget om hasardspel (GlüStV), om den tyska spelregleringen (GlüStV), enligt dess § 1 inte syftar till ett totalt förbud mot spel utan till [utelämnas] ”styrning av den naturliga spelinstinkten hos befolkningen till ordnade och övervakade kanaler samt motverkande av utvecklingen och spridningen av spel utan tillstånd på den svarta marknaden” och det bland spelare finns en avsevärd efterfrågan på spelautomater online?*
- 3.) *Ska artikel 56 FEUF tolkas på det sättet att ett generellt förbud mot kasinoerbjudanden online inte kan tillämpas om*
  - *regeringarna i samtliga delstater i denna medlemsstat redan har kommit överens om att farorna med sådana spelerbjudanden kan bekämpas mer effektivt via ett system med förhandstillstånd än med ett totalt förbud och*
  - *har utformat och överenskommit om ett framtida regelverk genom ett motsvarande statsfördrag som ersätter det totala förbudet med ett system med förhandstillstånd,*
  - *och i avvaktan på detta framtida regelverk har beslutat att godta motsvarande spelerbjudanden utan ett tyskt tillstånd förutsatt uppfyllelse av vissa villkor till dess tyska tillstånd utfärdas,*

fastän tillämpning av unionsrätten inte kan skjutas upp tillfälligt enligt domen [utelämnas] Winner Wetten [(C-409/06)]?
- 4.) *Ska artikel 56 FEUF tolkas på det sättet att en (destinations)medlemsstat inte kan motivera en nationell reglering med tvingande hänsyn till allmänintresset om*
  - *denna reglering förbjuder konsumenter att idka gränsöverskridande verksamhet med tillstånd spela på utgången i en annan (ursprungs)medlemsstat på licentierade lotterier i destinationsmedlemsstaten som är tillåtna och reglerade där och*

- om lotterierna har tillstånd i destinationsmedlemsstaten och regleringen syftar till att skydda spelare och minderåriga
  - och om regleringen av licentierad vadslagning på lotterier i ursprungsmedlemsstaten också syftar till att skydda spelare och underåriga och erbjuder samma skyddsnivå som regleringen i destinationsmedlemsstaten?
- 5.) Ska artikel 56 FEUF tolkas på det sättet att denna regel utgör hinder för återkrav av förlorade insatser under deltagande i (sekundära) lotterier grundat på transaktionernas påstådda ogiltighet på grund av avsaknad av tillstånd i konsumentens medlemsstat om
- det enligt lag inte finns någon möjlighet att erhålla ett sådant tillstånd för privata (sekundära) lotterier ,
  - och de nationella domstolarna motiverar den omständigheten att en sådan möjlighet saknas med hänvisning till en påstådd skillnad mellan vadslagning hos en statlig operatör på utgången av ett lotteri som anordnas av en stat och vadslagning hos en privat arrangör på utgången av ett statligt lotteri?
- 6.) Ska artikel 56 FEUF tolkas på det sättet att denna regel utgör hinder för återkrav av förlorade insatser under deltagande i (sekundära) lotterier grundat på transaktionernas påstådda ogiltighet på grund av avsaknad av tillstånd i konsumentens medlemsstat om
- det enligt lag inte finns någon möjlighet att erhålla ett sådant tillstånd för privata (sekundära) lotterier
  - och om de nationella domstolarna motiverar den omständigheten att en sådan möjlighet saknas, vilket gynnar arrangörer av statligt lotteri, med hänvisning till en påstådd skillnad mellan vadslagning hos en statlig operatör på utgången av ett lotteri som anordnas av en stat och vadslagning hos en privat arrangör på utgången av samma statliga lotteri?
- 7.) Ska artikel 56 FEUF och förbudet mot rättsmissbruk [utelämnas] Niels Kratzer [C-423/15]) tolkas som ett hinder för krav på återbetalning av förlorade insatser grundat på avsaknad av ett tyskt tillstånd och obehörig vinst när arrangören har tillstånd och övervakas av myndigheterna i en annan medlemsstat och spelarens krav på betalning säkras av den medlemsstat i vilken arrangören är etablerad?

[utelämnas]